

XXIV

CZELADŹ

miasto proletariackiej walki odznaczone
ORDEREM SZTANDARU PRACY I KLASY

...„Spójrzmy na to, co w 35-leciu Polski Ludowej zmieniło się wokół nas, na nasze miasta i wsie, zakłady pracy i domy na warunki życia naszych rodzin i całego społeczeństwa.

Te dokonania są integralną częścią życiorysów milionów Polek i Polaków, są bezcennym dziedzictwem, które trzeba pomnażać i wzbogacać.

Mamy uzasadnione powody do wspólnej satysfakcji. Zbudowaliśmy wielką rzecz — Rzeczpospolitą wszystkich Polaków...”

I Sekretarz KC
Tow. Edward Gierek
ze spotkania w Nowej Hucie

CZELADŹ — miasto położone w największej aglomeracji przemysłowo-miejskiej w kraju. Temu miastu uroda przychodzi z wiekiem, im starsze tym ładniejsze. Piękno pejzażu miasta zawarte jest w urodzie nowopowstałych, funkcjonalnych osiedli mieszkaniowych, zakładów pracy, urządzonych terenów zieleni i rekreacji.

W ciągu ostatnich kilku lat inicjatywy władz partyjnych i administracyjnych koncentrują się na sprawach rozwoju miasta, jego funkcji gospodarczych i socjalno-bytowych.

CZELADZI URODA PRZYCHODZI Z WIEKIEM

Przeobrażenia Czeladzi są bardzo głębokie zarówno w zakresie spraw gospodarczych miasta jak i w jego wyglądzie. Wiekowe zaniedbania miasta z wielkim sukcesem odrobiło w okresie 35 lat Polski Ludowej. Szczególnie dynamiczny okres przeobrażeń dla miasta nastąpił w latach siedemdziesiątych. Poprzez modernizację starych zakładów powiększył się potencjał produkcji.

Przybyły w Czeladzi nowe zakłady takie jak:

- Spółdzielnia Inwalidów „Czerwone Zagłębie”
- Przedsiębiorstwo Produkcji Pomocniczej i Montażu Budownictwa Rolniczego
- Przedsiębiorstwo Transportowo-Cementowe Budownictwa „Transbud” Oddział Przewozowo-Spedycyjny Cementu
- Katowickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Maszynami Budownictwa Miejskiego
- Zakład Tworzyw Sztucznych „ERG”
- Hutnicze Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe „Budohut”
- Spółdzielnia Mieszkaniowa
- Zakład Doświadczalny Elektrotechniki
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna
- Zakład Budownictwa Wodnego i Rekultywacji

- Zakład Naukowo-Badawczy Ochrony Środowiska Naturalnego „Poltegor”
- Oddział Zakładu Elementów Budownictwa Mieszkaniowego „Metalplast”
- Oddział Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Transportu i Sprzętu Budownictwa Komunalnego.

Mijające 35-lecie ugruntowało pozycję Czeladzi na mapie gospodarczej regionu zagłębiowskiego i województwa katowickiego.

Zalogi przemysłowe i budowlane dokumentowały przez całe 35-lecie wysokie ambicje zawodowe wyrażające się w stałym systematycznym wzroście produkcji.

Po VII Zjeździe Partii zostały sformułowane kierunki perspektywicznego rozwoju miasta, które równolegle z nowo powstającymi zakładami pracy przewidywały modernizację starych zakładów ze szczególnym uwidocznieniem na przykładzie Kopalni Węgla Kamiennego „Czerwona Gwardia” oraz Zakładu Płytek i Wyrobów Sanitarnych „Józefów”.

W inspirowanej przez miejską instancję partyjną koncepcji rozwojowej Czeladzi, szczególną uwagę przywiązuje się do uporządkowania struktury przestrzennej zabudowy miasta.

Ten sposób patrzenia na miasto podyktowany jest przede wszystkim potrzebami budownictwa mieszkaniowego. Większość inwestycji mieszkaniowych skupiła się w osiedlach:

im. 50-lecia Komunistycznej Rady Miejskiej

im. M. Nowotki

im. W. Rożka

im. J. Musiała

im. P. Dziekana

Osiedla domków jednorodzinnych przy ul. Żytnia i M. Jaworskiej oraz w budowanym przez Spółdzielnię Mieszkaniową Osiedlu „Słoneczne”.

Równoległe z powstaniem osiedli mieszkaniowych powstała sieć handlowa i usługowa, przeprowadzono generalną modernizację układów komunikacyjnych w tym o dużym znaczeniu dla komunikacji miejskiej i krajowej wybudowano trasę E-22 wraz z przejściem nadziemnym.

Kontynuowana jest budowa głównych kolektorów kanalizacyjnych. Do tej pory Czeladź pozbawiona była możliwości całkowitego zbiorczego odprowadzania ścieków. Zaawansowane są prace nad uciepleniem miasta.

Na konto dorobku mijającej 5-latki trzeba zapisać przyjęcie lokalizacji wielkiego i nowoczesnego osiedla mieszkaniowego KBM-3 usytuowanego po obu stronach trasy E-22 w kierunku Będzina. Realizacja tego osiedla przybliży wizję 80-tysięcznej Czeladzi.

W ostatnim 5-leciu miasto otrzymało swoje najbar dziej reprezentacyjne obiekty w tym: Hala „Jubileuszowa”, 11-kondygnacyjne wieżowce oraz Przychodnię Rejonową w dzielnicy Piaski.

Rewolucyjne tradycje zawsze żywe wśród mieszkańców Czeladzi

Czeladź była zawsze ośrodkiem lewicowych ruchów wolnościowych i patriotycznych, widownią licznych strajków i demonstracji robotniczych w walce o narodowe i społeczne wyzwolenie mas pracujących.

Czeladzki ruch robotniczy od chwili powstania wykazywał zawsze lewicowe orientacje polityczne i ten fakt zaważył w sposób znaczący na dalszych losach miasta aż po dzień współczesny.

IMPONUJĄCE ZWYCIEŚTWO

Szczególnie mocnym akcentem zapisały się dzieje czeladzkiego lewicowego ruchu robotniczego w latach 1918–1927.

W czasie wyborów komunalnych do władz miejskich w 1927 r. przytłaczająca ilość wyborców oddała głosy na listę Bloku Jedności Robotniczej, na której większość stanowili kandydaci — działacze ruchu robotniczego.

W ten sposób, w tych trudnych czasach, wyłoniona została w Czeladzi i jedyna w Polsce — Komunistyczna Rada Miejska.

Było to wydarzenie historyczne bez precedensu na owe czasy, kiedy to endecja polska mocno dzierżyła władzę w II Rzeczypospolitej.

Program działania Komunistycznej Rady Miejskiej skierowany był na likwidację bezrobocia, poprawę warunków bytowych robotników, na rozwój szkolnictwa i przebudowę miasta. Program ten wnosił do życia miasta nowe treści wskroś rewolucyjne i nowoczesne.

Na poczynania Komunistycznej Rady Miejskiej Czeladzi zwrócona była uwaga całej Polski. Szczególnie klasa robotnicza widziała w niej zwiastuna lepszych czasów, ale program jaki nakreśliła tamta sprzed 52 laty Rada, mógł być zrealizowany w takich warunkach ustrojowych, jakie w 1945 r. stworzyła Polska Ludowa.

Taka była podbudowa ideowa czeladzkiego 35-lecia. Miasto w jego obecnym kształcie zrodzone zostało z bezkompromisowej i długiej walki klasy robotniczej. Zasób mądrości i dojrzałości politycznej ówczesnych komunistów procentuje po dzień dzisiejszy. Pamięć tamtych dni, pamięć o ludziach, którzy byli twórcami tych historycznych wydarzeń jest żywa w społeczeństwie miasta, które to z okazji 50 rocznicy utworzenia Komunistycznej Rady Miejskiej i 750-lecia istnienia miasta pragnąc zachować dla potomnych pamięć o tamtych czasach, zbudowało Pomnik Komunistów — poświęcony idei Komunistycznej Rady Miejskiej w Czeladzi i wszystkim komunistom.

Odsłonięcia Pomnika dokonał I Sekretarz KC PZPR tow. Edward Gierek w dniu 21 października 1977 r. Dzień ten pozostanie w pamięci mieszkańców miasta na zawsze, bowiem w dniu tym — miasto Czeladź udekorowane zostało również przez tow. Edwarda Gierka Orderem Sztandaru Pracy I Klasy.

„Czerwona” Czeladź, miasto wielkich tradycji rewolucyjnych znalazło się w grupie miast wyróżnionych zarówno za swoją rewolucyjną działalność, jak i za wkład w budownictwo dzisiejszej rzeczywistości.

Choć od tego wydarzenia upłynęło zaledwie 2 lata — to Pomnik Komunistów wrósł już w krajobraz miejski i stał się własnością całej społeczności czeladzkiej.

Górnictwo

Szczególne miejsce w powszechnym, ogólnonarodowym wysiłku podporządkowanym efektywnemu wykorzystaniu skarbów naszej ziemi zajmuje górnictwo węglowe. Było ono, jest i pozostanie w przyszłości narodowym przemysłem określającym dynamikę społeczno-gospodarczego rozwoju.

Realizując zadania wynikające z Uchwał VII Zjazdu PZPR oraz dokumentów plenarnych posiedzeń KW PZPR górnicy umocnili w 35-leciu pozycję swego przemysłu w gospodarce narodowej i jego rangę w górnictwie światowym.

Cel — ponad 200 milionów ton węgla

Górnicy byłej kopalni „Czeladź” i obecnej „Czerwona Gwardia” stanowiący w naszym mieście czołowy oddział klasy robotniczej, odnotowali w okresie 35-lecia wiele sukcesów wyrażających się w osiągniętych rezultatach produkcyjnych i wynikach techniczno-ekonomicznych.

Realizując słuszną politykę partii, górnicy naszej kopalni przeobrazili swój przemysł wydobywczy w jeden z najnowocześniejszych działów gospodarki narodowej.

Realizację technikę, organizację pracy, podnoszącą kwalifikacje zawodowe, pomyślnie wykonują niełatwe zadania produkcyjne.

Poważny jest wkład górników kop. „Czerwona Gwardia” w przygotowanie warunków efektywności gospodarowania i osiągnięcia — zgodnie z Uchwałą VII Zjazdu — poziomu wydobycia w wysokości ponad 200 mln tcn węgla kamiennego w 1980 roku w Polsce.

Cale 35-lecie PRL charakteryzowało się wydatną poprawą bezpieczeństwa pracy w naszej kopalni oraz warunków socjalno-bytowych załogi górniczej.

Z inspiracji partii w pełni realizuje się szeroko zakrojony program działania w tym zakresie. Uwzględniła on między innymi budowę mieszkań dla załogi kopalni oraz ośrodków wypoczynkowych.

Czeladzkie górnictwo węglowe stanowi od lat zasadniczy czynnik miastotwórczy, dając zatrudnienie dla ponad 6 tys. osób.

Znana z patriotycznych i społecznych postaw Załoga Kopalni „Czerwona Gwardia” udzieliła miastu wiele pomocy społecznej.

Dzięki pomocy ludzi węgla wybudowano w mieście wiele budynków mieszkalnych, ulic i chodników, zieleńców i skwerów.

Także nasze szkolnictwo dużo zawdzięcza ludziom węgla. Pierwsza i ostatnia szkoła tysiąclecia — to dzieło górników Czeladzi. Górnictwo pomagało w budowie przedszkoli, żłobka, nowych szkół.

Darem górników jest Hala „Jubileuszowa”, Dom Kultury w dzielnicy Piaski i wiele innych obiektów.

Mozna stwierdzić, że miasto Czeladź wyrosło z węgla i wpływ górnictwa na jego szybki rozwój jest bezsporny i trwa nadal.

Praa ludzi węgla, dzieło ich rąk i umysłów — przynosi coraz lepsze rezultaty w przemianach gospodarczych, kulturowych i socjalnych w tym najstarszym w Zagłębiu Dąbrowskim mieście.

Spółdzielnia Inwalidów
im. Czerwonego Zagłębia

Pierwsza w Polsce Szkoła Tysiąclatka
im. Gen. Karola Świerczewskiego

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Szkolnictwo czeladzkie zaliczane jest do czołówki w województwie katowickim tak pod względem osiągnięcia wyników nauczania jak i pod względem przygotowania do zmian programowych wynikających z reformy systemu edukacji i wychowania.

Wysiłkom władz szkolnych i zainteresowanych środowisk nauczycieli — działaczy społecznych, organizacji młodzieżowych przygotowujących do realizacji programu nowej zreformowanej szkoły średniej 10-letniej towarzyszy szczególna troska miejskiej instancji partyjnej.

Szkoła powszechna i nowoczesna

Nadszedł czas pożegnania z tradycyjną szkolną ławką. Miejsce dawnych klas zajmują w czeladzkich szkołach pracownie i gabinety przedmiotowe, wśród pomocy naukowych pojawiły się zautomatyzowane urządzenia sterujące, kamery, kolorowa telewizja, film.

W minionym 35-leciu PRL wybudowano w mieście 6 gmachów szkolnych i 7 nowych przedszkoli. Otwarto 4 pełne szkoły średnie i 2 zasadnicze zawodowe.

Koronnym wydarzeniem w 35-leciu było zbudowanie w Czeladzi pierwszej i ostatniej szkoły w Polsce — Pomników Tysiąclecia Państwa Polskiego.

W ostatnich latach nastąpiły dalsze korzystne zmiany w szkolnictwie czeladzkim:

- w szkołach średnich i zawodowych wprowadzono nowe kierunki i specjalności kształcenia zgodnie z potrzebami dynamicznego rozwoju przemysłu w mieście,
- pełnymi szkołami średnimi objęto już ponad 70% absolwentów szkół podstawowych.
- modernizacja oraz podejmowane inwestycje oświatowe poprawiły znacznie warunki we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych działających w mieście,

— nastąpiła olbrzymia poprawa na odcinku kwalifikacji kadry nauczycielskiej. Obecnie nauczyciele z wyższym wykształceniem stanowią 75% ogółu zatrudnionych nauczycieli.

Na polu opieki wychowawczej nad najmłodszymi, miasto Czeladź legitymuje się również znacznymi wynikami:

- wszystkie dzieci sześciolatnie w myśl zasad reformy edukacji zostały objęte oddziaływaniem dydaktyczno-wychowawczym przedszkoli,
- wszystkim dzieciom obydwójga rodziców pracujących zapewniono miejsca w przedszkolach,
- w roku bieżącym oddziaływaniami dydaktyczno-wychowawczym przedszkoli objęte zostaną również wszystkie dzieci pięcioletnie.

KULTURA

Najwyższą wartością socjalistycznej kultury jest człowiek, jego życie, praca i dobro osiągnane wspólnym, zgodnym wysiłkiem na rzecz kolejnych społeczno-ekonomicznych zamierzeń określonych przez partię. Stopień uprzemysłowienia i urbanizacji, siła i wyrobienie klasy robotniczej, ogrom doświadczeń naukowo-technicznych, chłonność rynku kulturalnego wymagają stałego doskonalenia form i metod działalności ściśle odpowiadający socjalistycznym założeniom polityki kulturalnej w mieście.

O socjalistyczny kształt kultury

W Czeladzi na obecne potrzeby stworzono dobrą bazę w zakresie upowszechnienia czytelnictwa, rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, sportu i rekreacji. Zbudowana w czynie społecznym dla uczczenia VII Zjazdu Partii — Biblioteka Miejska dysponuje ponad 80-tysięcznym księgozbiorem. Jest placówką, której działalność oparta jest o nowoczesne metody pracy.

Korzysta z tej placówki i jej filii rocznie ponad 6 tysięcy czytelników. Rozwojem amatorskiego ruchu artystycznego zajmują się dwa zakładowe domy kultury, uzupełniając swój program działania poprzez działalność bibliotek związkowych. Łączny zasób księgozbiorów tych bibliotek to ponad 40 tysięcy tomów i 2 tysiące czytelników.

Stała serdeczna troska miejskiej instancji partyjnej o rozwój kultury w mieście powoduje systematyczny wzrost aktywności kulturalnej mieszkańców Czeladzi. Wyrazem tej troski i inspiracji jest wzbogacenie życia kulturalnego o imprezę lokalną DNI CZELADZI, imprezę która poza walcami artystycznymi jest formą przeglądu pracy i działalności wszystkich organów kultury i sztuki, kultury fizycznej i sportu.

Obraz walki i pracy o socjalistyczny kształt kultury dopełnia szeroko upowszechniona na terenie miasta obrzędowość świecka. Od dwu lat zaledwie stoi POMNIK KOMUNISTÓW, a już tradycją stało się, że młodzi wstępujący w związek małżeński oddają hołd tym wszystkim, którzy walczyli o narodowe i społeczne wyzwolenie, składając pod POMNIKIEM wiązanki kwiatów. Wzruszającymi imprezami obrzędowości świeckiej jest uroczyste pasowanie na młodzika, wręczanie dowodów osobistych, nadawanie imienia, czy organizowanie jubileuszy 25 i 50-lecia pożycia małżeńskiego.

WYPOCZYNEK, SPORT I TURYSTYKA

Sport i turystyka to nie tylko szansa prawidłowego rozwoju fizycznego i biologicznego oraz regeneracji sił ludzi pracy. To także kultywowanie i upowszechnianie wychowawczych wartości kształtujących odwagę, wytrwałość, koleżeństwo, dążenie do współzawodnictwa i szlachetnej rywalizacji.

W przemysłowych warunkach naszego miasta uprawianie sportu i turystyki przynosi wymierne efekty

nie tylko w dziedzinie poprawy warunków zdrowotnych społeczeństwa, ale również sprzyja lepszej, wydajniejszej i bezpieczniejszej pracy.

Problemom tym wiele czasu i uwagi poświęca nasza instancja partyjna, w toku realizacji Uchwały VII Zjazdu PZPR dająca dowód równorzędnego traktowania problemów produkcji i spraw socjalno-bytowych ludzi pracy.

W minionym 35-leciu PRL w naszym mieście uległa wydatnej poprawie baza sportowo-rekreacyjna.

W czynnie społecznym przy wydatnej pomocy miejscowych zakładów pracy wybudowano 2 stadiony oraz dom sportowca. Są w naszym mieście 2 kryte i 2 otwarte baseny pływakie, 7 sal gimnastycznych, 2 strzelnice sportowe, zalew wodny na „Grabku” i inne urządzenia techniczne bazy sportowej. Istniejące obiekty sportowe służą klubowi sportowemu MCKS oraz młodzieży zrzeszonej w barwach Szkolnego Związku Sportowego i niezrzeszonym amatorom sportu.

ZDROWIE, OCHRONA ŚRODOWISKA

W efekcie konsekwentnej realizacji zadań, wynikających z Uchwały VII Zjazdu PZPR, prawie cała ludność korzysta z bezpłatnej opieki lekarskiej. Nowy system organizacji służby zdrowia, rozbudowa bazy leczniczej, szeroko zakrojona profilaktyka oraz kompleksowo rozwiązywane problemy zdrowotne i ochrony naturalnego środowiska człowieka służą nie tylko ciągłej ochronie zdrowia, ale także wydłużającemu się okresowi życia. Stworzono warunki gwarantujące wszystkim obywatelom jednakowe prawo do opieki lekarskiej, pełną dostępność świadczeń leczniczych, pomoc zdrowotną w każdej sytuacji.

Problemy ochrony zdrowia zawsze znajdowały się w centrum uwagi miejskiej instancji partyjnej, były

MKS. CZELADZ

przedmiotem plenarnych obrad Komitetu Miejskiego PZPR oraz sesji Miejskiej Rady Narodowej, w toku których sprecyzowano program działania zmierzający do poprawy istniejącego stanu. Ostatnie lata przyniosły na tym odcinku istotne efekty. Modyfikacja służby zdrowia działającej obecnie w ramach Zespołu Opieki Zdrowotnej owocuje w praktyce — przybliżono służbę zdrowia do pacjenta, umożliwiono racjonalne wykorzystanie kadry specjalistów.

W dwóch szpitalach, 22 poradniach, 8 przychodniach rejonowych — 73 lekarzy troszczy się o zdrowie mieszkańców Czeladzi.

HANDEL I USŁUGI

Zaopatrzenie mieszkańców było zawsze przedmiotem najgłębszej troski władz politycznych i administracyjnych naszego miasta.

Problem ten dominował w planach działania KM PZPR w Czeladzi wcielając w życie leninowską zasadę jedności spraw produkcyjnych i socjalno-bytowych, konsekwentnie poświęcał wiele uwagi sprawom handlu i usług. Pomimo trwającej przebudowy i modernizacji miasta utrudniających realizację planów uruchamiania nowych placówek handlowych, aparat handlowy do minimum likwiduje występujące trudności w rozwoju sieci placówek handlowych i usługowych.

Obserwujemy systematyczną aktywizację handlu realizowaną głównie poprzez bezinwestycyjne przedsięwzięcia organizacyjno-techniczne, takie jak: przedłużanie godzin pracy placówek handlowych, poprawę rytmiczności dostaw, urządzenie kiermaszy, stosowanie sprzedaży stragarowej itp. Posiadamy dziś 118 sklepów z artykułami spożywczymi i przemysłowymi, 163 placówki usługowe, 18 zakładów gastronomicznych oraz 6 zakładów żywienia przyzakładowego.

LUDZIE DOBREJ ROBOTY

Uchwałą Egzekutywy KM PZPR została założona KSIĘGA LUDZI ZASŁUŻONYCH, do której rocznie w przededniu święta Odrodzenia wpisuje się nazwiska ludzi wnoszących najwybitniejszy wkład w rozwój naszego miasta. KSIĘGA ta utrwali w pamięci przyszłych pokoleń imiona ludzi, których walory ideowe, zalety serca i umysłu pozostawiają trwałe ślad na wytyczonej przez Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą drodze socjalistycznego budownictwa.

Wypracowany przez miejską instancję partyjną kompleksowy system wyróżniania i nagradzania najlepszych ludzi czynu zyskał powszechną aprobatę załóg robotniczych i całego społeczeństwa miasta. Okazywanie najwyższego szacunku i uznania dla najlepszych nie tylko wnosi nowe i trwałe wartości w kształtowanie patriotycznych, zaangażowanych postaw, załóg robotniczych, młodzieży i ogółu społeczeństwa, ale pomnaża również bogate komunistyczne tradycje naszego miasta.

Ogromne znaczenie wychowawcze posiada Miejska Sala Tradycji i Perspektyw, w której szczególnie eksponowane są sylwetki najbardziej zasłużonych działaczy ruchu robotniczego weteranów rewolucyjnych walk o narodowe i społeczne wyzwolenie. Twórcami i autorami wszystkich naszych osiągnięć i dokonań gospodarczych, społecznych i kulturalnych są ludzie oddani Partii i sprawie socjalizmu. Efektem ich zawodowego wysiłku i obywatelskiego zaangażowania są nieprzemijające wartości uzyskane w 35-leciu Polski Ludowej.

Wyrazem szacunku i uznania dla klasy robotniczej Czeladzi, kolektywów partyjnych i związkowych dla całego społeczeństwa, za twórczy wkład wniesiony w 35-lecie Polski Ludowej — jest zaszczytne odznaczenie Orderem Sztandaru Pracy I klasy, jest wizy-

W CZELADZI

[illegible]

FEBRUARY 1992

towanie tego miasta przez przywódców naszej Partii i Rządu, przez ludzi, którzy swoją pracą wnoszą równie wielki twórczy wkład w pomnażanie gospodarki naszego kraju, w utrwalenie pokoju na całym świecie. Gościli w Czeladzi — I Sekretarz KC KPZR Tow. Leonid Breżniew, Przewodniczący Rady Państwa Tow. Aleksander Zawadzki, I Sekretarz KC PZPR Tow. Edward Gierek, Prezes Rady Ministrów Tow. Piotr Jaroszewicz.

W 1978 roku gorąco i serdecznie całe czeladzkie społeczeństwo witało pierwszego polskiego kosmonautę Tow. Mirosława Hermaszewskiego i jego radzieckiego Towarzysza Piotra Klimuka.

Jest Czeladź miastem pracowitym i ambitnym miastem, które jak wiele miast polskich zapłaciło w przeszłości wysoką cenę za wyzwolenie narodowe i społeczne, jest miastem w którym w każdej dziedzinie życia społecznego i gospodarczego wyczuwa się głęboboką więź z PARTIĄ, z jej ideowym programem.

Prodryn b-n a-8 z. 2500/79 1.000 G-7